

MARTINUS HORTENSIVS.

De eerste Hoogleeraar in de Mathematische Wetenschappen te Amsterdam.

DOOR

E. W. MOES.

P weinig uitzonderingen na werden tot nu slechts kunstenaars, op welk gebied dan ook, in *Oud-Holland* behandeld. Den stand der geleerden ging men nog steeds voorbij. Deze levensbeschrijving zij een kleine bijdrage tot de geschiedenis van de Amsterdamsche hoogleeraren.

MAARTEN VAN DEN HOVE werd 1605 te Delft geboren¹⁾. Zijn beide ouders stierven aan de toring, en ook hem was geen krachtig leven weggelegd. Na zijn eerste studiën volbracht te hebben, gaf hij zich geheel over aan de studie der Mathematiek, en genoot daarin het onderwijs van den beroemden wiskundige ISAAC BEECKMAN, rector der Latijnsche school te Dordrecht. 22 Maart 1628 werd hij ingeschreven als student in de Mathesis aan de Hooze School te Leiden, en 7 Mei nogmaals, doch nu ook als student in de Godgeleerdheid.

Inmiddels had BEECKMAN hem in kennis gesteld met den grooten Zeeuwschen

¹⁾ Mijne bronnen waren bijna uitsluitend HORTENSIVS eigen geschriften en brieven.

astronoom PHILIPPUS à LANSBERGEN, heer van Meulenbeke, met wien hij voortaan ijverig briefwisseling hield over wis- en sterrekundige onderwerpen. Deze had 1629 uitgegeven: „*Philippi Lansbergii bedenckingen, op den daghelijckschen, ende jaerlijckschen loop van den aerd-cloot; mitsgaders op de ware afbeeldinghe des sienelijcken Hemels; daer in de wonderbare wercken Gods worden ontdeckt, tot prijs van zijnen heiligen Name, ende stichtinghe van alle menschen. Tot Middelburgh by Zacharias Roman. 1629.*” 4°. — In 1633 verscheen er een Fransche vertaling van, bezorgd door DAVID GOUBARD (te Middelburg, fol.), doch ook onze MAARTEN VAN DEN HOVE, die ondertusschen, in navolging van bijna al zijn collega's, zijn naam verlatiniseerd had, en dien wij dus ook voortaan MARTINUS HORTENSIVS zullen noemen, vertolkte het werk van zijn Maecenas in het Latijn, en 1630 werd te Middelburg een kwartijn uitgegeven, voorzien van den volgende langen titel: „*Phillippi Lansbergii Commentationes in motum terrae diurnum et annuum, et in verum aspectabilis Caeli typum. In quibus sed soli Terrae: simulque Adspectabilis primi Caeli επισημουρικὸς ostenditur diurnum annuumque motum, qui apparet in Sole et Caelo, non deberi Soli aut Caelo typus ad vivum exprimitur; ex Belgico sermone in Latinum versae à Martino Hortensio Delfensi, una cum ipsius Praefatione quā Astronomiae Brahaeanae fundamenta exanimantur, et cum Lansbergiana Astronominae restitutione conferuntur. Middelburgi apud Zachariam Romanum. M.DC.XXX.*” 4°.

De voorrede was dus zijn eigen werk, en hierin doet hij zich kennen als een krachtig tegenstander van TYCHO BRAHÉ en hij zegt er in, deze gezindheid aan LANSBERGEN te danken te hebben. Terwijl DANIEL HEINSIVS vóór de voorrede een Latijnsch gedicht plaatste, treedt HORTENSIVS zelf in zijn eerste werk ook als Latijnsch dichter op, blijkens zijne 14 regelig: „*Ad Benevolentem Lectorem.*” Zonder hevige aanvechting van anderen bleef zijn boek dan ook niet. JOHANNES PHOCYLIDES, LIBERTUS FROMONDUS, JOHANNES BAPTISTA MORINUS, PETRUS BARTHOLINUS, allen scherpten zij hunne pennen om TYCHO BRAHÉ te verdedigen. JACOBUS VAN LANSBERGEN, FILIPS zoon, nam op zich zijns vaders werk tegen FROMONDUS en MORINUS te verdedigen, blijkens zijn: „*Facobi Lansbergii Apologia pro commentationibus Philippi Lansbergii in motum terrae diurnum et annuum, adversus Libertum Fromondum, Theologum Lovaniensem et Joan. Baptistam Morinum, Doct. Med. et Parisiis Mathematicum Professore Regium. Middelb. apud Zacharias Romanum, 1633.*” 4°. — BARTHOLINUS, die in zijn geschrift: „*Apologia pro observationibus Tychinis Brahé contra M. Hortensium, 1632.*” 4°. meer hem persoonlijk had aangevallen, werd dan ook door HORTENSIVS zelf onder handen genomen. Trouwens hij, ofschoon pas een zes-en-twintigjarig jongeling, was er niet voor vervaard, zich tegen de grondstellingen van een geleerden en wijdberoemden naam te verzetten. JOHANNES KEPLER had namelijk zijn vertaling gelezen. Ofschoon hij vroeger nooit van HORTENSIVS gehoord had, vond hij diens beweringen de moeite waard, aan een nader onderzoek te onderwerpen. Het onderzoek hiervan was, dat hij, ofschoon HORTENSIVS kennis waardeerende, het niet eens was met zijn berekeningen van den diameter van de zon. Bovendien verweet hij hem,

zich te veel met kleinigheden bezig gehouden te hebben, en beschuldigt hem van overmoed en onbezonnenheid. Zoodra HORTENSIVS kennis van KEPLERS aanmerkingen genomen had, zette hij zich aan het werk, om zich te verantwoorden, en reeds had hij een verdediging gereed, toen in 1630 plotseling KEPLER stierf. Toen aarzelde hij zijn geschrift uit te geven, maar op aanraden van LANSBERGEN ging hij er toch toe over. Trouwens, het voornaamste doel van deze uitgave was niet KEPLER aan te vallen, maar nogmaals de leerstellingen van LANSBERGEN met klem te verdedigen, en het gebrekkige der leer van TYCHO BRAHÉ aan te toonen. Met dat *ἀντὶς ἐπὶ* van PYTHAGORAS moest het uit zijn, en dat gold tegenwoordig van TYCHO BRAHÉ. 20 Dec. 1630 droeg hij zijn werk op aan ABRAHAM VAN DER MEER, raadsheer in de Staten van Holland, dat het volgende jaar verscheen: „*Martini Hortensii Delfensis Responsio ad Additiunculam D. Joannis Kepleri, Caesarei Mathematici, praefixam Ephemeridi eius in Annum 1624. In qua cum de totius Astronomiae Restitutione, tum imprimis de observatione Diametri Solis, fide Tubi dioptrici, Eclipsibus utriusque Luminaris, luculenter agitur. Lugduni Batavorum. Ex Officina Joannis Maire CIOIOXXXI*”. 4°. Zijn geheele verdediging stelde hij op bij wijze van tweegesprek tusschen hem en KEPLER, waarin hij KEPLER steeds dezelfde woorden laat gebruiken, die deze in zijn Additiuncula gebezigd heeft. Eigenaardig is de vergelijking die hij maakt tusschen zich zelf en den grooten Duitschen astronoom: „Tu scriptis tuis celeberrimus es, ego iis vix tantulam adhuc famae partem sum consecutus. Tu trium ordine Imperatorum Mathematicus, ego hactenus privatus. Tu in Germaniâ dudum solus regnum obtines, ego ex Bataviâ, ultimo eius angulo, in lucem demum prodeo”. maar besluit hij „nec videndum, quis dicat, sed quid dicatur”. KEPLER had hem verweten de grondslagen der astronomie te willem omstooten. Het is een wellust, antwoordt hij, de grondslagen om te stooten, die BRAHÉ in zijn wartaal (hallucinationes) opgericht heeft. Over het algemeen blijkt uit zijn geschrift, dat hij zich zoo veel mogelijk houdt aan de leer van COPERNICUS, en van de ouden.

Wat nu BARTHOLINUS betreft, wel is waar beantwoordde hij diens *Apologia*, maar aan zijn vriend PIERRE GASSENDI, den vermaarden Franschen filosoof, schreef hij, dat hij in de uitgave van zijn antwoord verhinderd werd door de schaarschheid van het papier. Zijn genegenheid voor zijn Franschen vriend zou weldra nog duidelijker blijken uit een schriftelijke opdracht, van 26 April 1633, aan hem van zijn: „*Martini Hortensii Delfensis Dissertatio de Mercurio in sole viso et Venere invisâ: Instituta cum Clarissimo, ac Doctissimo Viro, D. Petro Gassendo. Cathed. Ecclesiae Diniensis Canonico, Theologo, Philosopho, ac Mathematico celeberrimo. Lugduni Batavorum. Apud Isaacum Commelinum. Anno CIOIOXXXIII. (Ex Officinâ Typographicâ Wilhelmi Christiani)*”. 4°. Deze verhandeling, gedateerd 13 Dec. 1632, bevat een bespreking van GASSENDI's: *Mercurius in sole visus, et Venus invisâ Parisiis, anno 1631. Pro voto, et admonitione Kepleri. Per Petrum Gassendum, Cujus haec sunt ea de re epistolae duae, cum observatis quibusdam alijs. Parisiis, Sumptibus Sebastiani Grammisy, viâ Jacobaeâ. M.DC.XXXII*. 4°.

WILHELMUS SCHICKARDUS, Prof. Hebr. te Tübingen, tot wien GASSENDI zijn verhandeling gericht had, bleef ook niet achter met een antwoord, en gaf uit: „*W. Schickardi pars responsi ad Epistolas P. Gassendi. Insignis Philosophi Galli, de Mercurio sub sole viso, et alijs novitatibus uranicts. Quod Astronomiae felix faustumque sit! Tubingae Tybis Theodorici Werlini, et Impensis Philiberti Brunni. Anno 1632, mense Augusto.*” 4°.

Voor zijn astronomische onderzoekingen vertoefde hij op verschillende plaatsen; zoo vinden wij hem 10 Juni 1632 te Dordrecht bezig de zoneclips te observeeren, en 8 Nov. van hetzelfde jaar te Leiden, om daar de maaneclips na te gaan. Nog vertoefde hij in de sleutelstad, toen GERARDUS JOHANNES VOSSIUS en CASPARUS BARLAEUS hem aanspoorden, zich in Amsterdam te komen vestigen. Hij volgde hun raad op, maar VOSSIUS en BARLAEUS, deden meer voor hem. Zij begaven zich tot burgemeesteren en gaven de wenschelijkheid te kennen, aan het één jaar geleden opgerichte Athenaeum Illustre, ook een leerstoel in te ruimen voor de Wiskunde, terwijl ze als hoogleeraar HORTENSIVS aanbevalen. Maar de Amsterdamsche vroedschap ging voorzichtig te werk, en bij besluit van 9 Maart 1634 werd HORTENSIVS verlof gegeven, gedurende eenige maanden college te geven; wanneer deze colleges bleken bezocht te worden, dan kon men verder zien. HORTENSIVS gaf aan hunne oproeping gehoor, en 1 Mei van hetzelfde jaar opende hij zijn colleges met het uitspreken van een redevoering: „*Oratio de dignitate et utilitate Matheseos*”, na alvorens een uitstapje gemaakt te hebben naar Frankrijk en Italië, ten einde met de voornamen mannen van zijn vak in die landen persoonlijk kennis te maken. Zijn redevoering verscheen onder den volgende titel: „*Martini Hortensii Oratio de dignitate et utilitate Matheseos, habita in Illustri Gymnasio Senatus Populique Amstelodamensis, cum ex autoritate Magnificorum DD. Consulum ac Senatorum eiusdem Urbis Lectiones Mathematicas auspicaretur. VIII eid Maii. CIOICXXXIV, Amsterdami ex Typographia Guiljelmi Blaeu CIOICXXXIV.*” fol. Als van zelf spreekt was zij opgedragen aan de toen regeerenden schout JAN GROTENHUVS, de burgemeesters ANDRIES BICKER, DIRK BAS, JAN GEELVINCK en JACOB BACKER, schepenen, raden en curatoren¹⁾. Nog in diezelfde maand Mei schreef VOSSIUS aan HUGO DE GROOT, dat het onderwijs van zijn nieuwen ambtsgenoot zeer in den smaak viel, en dat reeds vele studenten zijn colleges bijwoonden. Tevens begon hij de beginselen der sterrekunde te behandelen, en besprak de theoriën van PTOLEMAEUS, TYCHO BRAHÉ en COPERNICUS, waaruit zijn voorliefde voor den laatste, en zijn tegenzin tegen den Deenschen astronoom zeer sterk aan het licht kwam. Toen de burgemeesters bemerkten, dat HORTENSIVS hen niet teleurstelde, gaven zij hem voor zijn reeds gegeven lessen een vergoeding van *f* 450, en stelden hem tot gewoon hoogleeraar aan op een jaarwedde van *f* 600.

Hoezeer het hem nu echter alles naar den zin ging, toch was hij niet geheel tevreden,

1) N.B. Het eenige exemplaar dezer redevoering, gehouden aan het Athenaeum te Amsterdam, vond ik in de bibliotheek te Lübeck.

want, schrijft hij 2 Juni aan GASSENDI, Urania is mij niet gunstig; sedert ik mij hier gevestigd heb, is de hemel duister, en ik kan geen astronomische waarnemingen doen. Dit had hem echter tijd gegeven, tot het vertalen van het volgende werk; „*Tweevoudigh onderwijs van de Hemelsche en Aerdsche Globen, door Willem Fansz. Blaeu. 't Amst. bij Willem Fansz. Blaeu 1624.*” 4°. — *Guilielmi Blaeu. Institutio Astronomica de usu Globorum et Sphaerarum Caelestium ac Terrestrium, duabus partibus adornata; unà secundum hypothesin Ptolemaei, per Terram quiescentem; altera juxta mentem N. Copernici, per Terram mobilem. Latine reddita à M. Hortensio, in Ill. Amsterdamensium Scholà Matheseos Professore Amst. Guil. Blaeu. 1634.*” 8°. Later is dit werk nog verscheiden malen herdrukt, nl. *Amst. apud Joh. et Corn. Blaeu 1640.* 12°, *Amst. apud Joh. Blaeu, 1652* 12° en *Amst. apud Joh. Blaeu, 1655* 12°.

Het volgende jaar (1635) opende hij ook colleges over Optica, met een: „*Oratio de Oculo, ejusque praestantiâ*”, die ook uitgegeven is: „*Martini Hortensii Oratio de Oculo, eiusque praestantia: habita in Illustri Gymnasio Amstelodamensi cum Lectiones Opticas inchoaret ad VI Non Iul. CIOIOXXXV. Amsterdami. Ex Typographia Guilielmi Blaeu CIOIOXXXV.*” fol. De opdracht aan HYACINTHUS DE ROZDRAZEW ROZDRAZEWSKY stelt ons in kennis met een Poolsch edelman, dien HORTENSIVS zijn „*fautor honorandus*” noemt, doch die ons overigens geheel onbekend is.

De fortuin begon hem echter te verlaten, en in een brief aan GASSENDI van 15 Juli, vinden we hem zeer droefgeestig gestemd: „*Hodie Opticam publice lego in Gymnasio nostro, sed paucissimis Auditoribus. Adeo hic sordent sublimia illa studia. Pecuniam omnes amant, non scientias; luxu diffluunt et corpore ornati splendide, animo inculti horridique obambulant; Talis est genius loci. Nulla eos cura tangit, nulla curiositas rerum pulchrarum; Bacchum diligunt ac Cererem Famam habet haec civitas, quasi et studia et viri docti in aliquo sint pretio, sed famam tantum; nihilminus quam rem.*” Dat scherpe oordeel over de heerschende geest te Amsterdam, is zeker niet zeer onpartijdig, want VOSSIUS noch BARLAEUS hebben daar ooit over geklaagd. Een andere en beter te begrijpen reden geeft ons dan ook VOSSIUS voor zijn zoo slecht bezochte colleges, in een brief aan HUGO DE GROOT. Herhaaldelijk, schrijft hij, is HORTENSIVS uit de stad, dan eens in Leiden, dan eens in Delft, en dan weer in 's Gravenhage; hierdoor deed hij bij zijn leerlingen de liefde voor hun studievak verkoelen, en zoo zij die nog behielden, gingen ze naar andere academies. Daaraan had hij het te danken, dat hij soms slechts twee toehoorders kon aanwijzen, en van deze twee was de eene nog wel de pedel van het Athenaeum.

Maar over nog meer klaagde HORTENSIVS zijn nood bij GASSENDI. Hij had vele nieuwe astronomische instrumenten uitgedacht, waarmee hij meende meer te kunnen uitrichten, dan TYCHO BRAHÉ ooit gedaan had, maar men gaf hem geen gelegenheid, die instrumenten samen te stellen, en zoo de proef te nemen van zijn uitvindingen.

Op een zijner colleges zette hij zijn algemeene denkbeelden over de mathematische

wetenschappen uiteen, en op verzoek van MARCUS ZUERIVS BOXHORNIVS, maakte hij hiervan een uittreksel, en zond het hem 3 Juli onder den titel: *M. Hortensii Dissertatio de Studio Mathematico Rectè instituendo, ad V. C. Marcum Zuerium Boxhornium, Eloquentiae in Academia Lugd. Bat. Professorem dignissimum.* Later werd het opgenomen in: „*H. Grotii et aliorum Dissertationes de Studiis instituendis. Amsterodami Apud Ludovicum Elzevirium. A°. 1645.*” 12°. — Zonder woordenpraal is de korte verhandeling opgesteld, iets, wat hij zegt, dat met de mathematische wetenschappen steeds het geval moet zijn. Hij die zich in de studie er van wil begeven, moet zich aanstonds een gedeelte uitkiezen, om dat tot onderwerp van zijn bijzondere studie te maken. Tot die onderdeelen brengt hij ook Militaire Bouwkunde en Muziek. Na de verschillende onderdeelen uiteengezet te hebben, noemt hij de beste leerboeken op, en geeft hierbij in het algemeen te kennen, dat men voornamelijk bij de ouden ter school moet gaan; dat hij verder de werken van LANSBERGEN niet voorbijgaat, ligt voor de hand.

Daar zijn colleges over Optica zoo slecht bezocht werden, schafte hij die af, en opende een cursus over Zeevaartkunde. Deze viel beter in den smaak, en de schare zijner toehoorders groeide langzamerhand weer aan. Ter aanmoediging werd nu ook bij besluit van 3 Jan. 1637 zijn salaris verhoogd tot op f 900. Maar reeds geruimen tijd hield een andere gewichtige zaak hem bezig.

Reeds NICOLAS CLAUDE FABRÉ, heer van Peiresc, was op het denkbeeld gekomen, zich bij zijn astronomische waarnemingen meer naar de planeet Jupiter te richten, dan naar de maan, maar, zooals hij aan JODOCUS HONDIUS schrijft, vernomen hebbende, dat de vermaarde GALILEO GALILEI zich hier ook meê bezighield, zag hij van zijn onderzoekingen af. En werkelijk, GALILEI had, door zelf vervaardigde kijkers, de vier satellieten van Jupiter ontdekt, en hunne bewegingen genoegzaam waargenomen, om de tafels dier bewegingen te kunnen berekenen. En nu kwam ook hij tot de vaste overtuiging, dat de eclipsen van Jupiters satellieten een veel beter middel waren om de lengte te berekenen, dan de tot dusver hiertoe gebezigde Maaneclipsen. 1612 bood hij zijn uitvinding het Spaansche hot aan, maar na veel onderhandelen mislukte de zaak. 1635 besloot hij nu zijn uitvinding den Staten-Generaal aan te bieden, waarschijnlijk hiertoe aangespoord door ELSEVIER, die toen juist in Italië met hem in aanraking kwam. De briefwisseling, die over deze zaak tusschen de Staten-Generaal en GALILEI ontstond, ging meestal door handen van ELIAS DIODATI en HUGO DE GROOT te Parijs. Zoowel LAURENS REAEL als de Staten van Holland hadden er bij de Staten-Generaal sterk op aangedrongen, werk te maken van GALILEI's aanbod. 11 Maart 1636 stuurde deze bij de Staten-Generaal een uitvoerig verslag van zijn uitvinding in, en nu besloten zij, bij resolutie van 11 Nov. 1636, een commissie van deskundigen te benoemen, om GALILEI's uitvinding te onderzoeken. Deze commissie was samengesteld uit WILLEM BLAEU, REAEL en HORTENSIVS, terwijl hen machtiging werd gegeven, zelf nog JACOBUS GOLIUS tot zich te nemen, wanneer zij dit noodig oordeelden. Reeds te voren, 5 Juli, had GALILEI aan REAEL persoonlijk

inlichtingen verschaft. Daar de zaak een gunstig resultaat scheen te zullen opleveren, vereerden de Staten-Generaal GALILEI reeds bij voorbaat, volgens besluit van 25 April 1637, met een gouden ketting en penning, ter waarde van *f* 500, met belofte van een grootere belooning zoo de zaak naar wensch zou afloopen. Tevens gelastten zij bewindhebbers der Oost-Indische Compagnie, kamer Amsterdam, aan REAEL *f* 1000 te geven, om proefnemingen in het werk te stellen over die gewichtige uitvinding. De commissie, hiertoe overgegaan, bracht GALILEI weldra ernstige bedenkingen onder het oog, en men kwam overeen, dat een samenkomst van een lid der commissie met GALILEI, de zaak het beste tot een gunstig einde zou kunnen brengen, en HORTENSIVS drong er op aan, dat hij op 's lands kosten naar Italië zou reizen. Hier waren echter vele bezwaren tegen, en wel voornamelijk, dat er dan te Amsterdam geen lessen in de Mathesis zouden waargenomen worden. Ook de spoedig op elkaar gevolgde dood van REAEL, in October of November 1637, en van BLAEU, 18 Oct. 1638, bevorderde de zaak niet. Eindelijk werd HORTENSIVS toch, 1638, *f* 2000 voor die reis toegestaan, maar zijn reisplan, om eerst Engeland te bezoeken, en dan over Parijs naar Italië te gaan, moest hij opgeven, en linea recta naar GALILEI gaan. Toch was het hem niet vergund, die zoo vurig begeerde tocht te aanvaarden.

Van zijne ouders had hij een toringachtig gestel geërfd, en zijn wispelturigheid en natuurlijke droefgeestigheid verhaastten zijn dood. Augustus 1639 moest hij zijn colleges staken, en reeds den 17den van dezelfde maand blies hij den laatsten adem uit, pas 34 jaar oud.

Onder zijn nagelaten papieren vond men het later uitgegeven werk: „*Pleiodographia, sive Pleiadum Descriptio*”, benevens een ontwerp voor een verhandeling over de Dioptica. Getrouwd is hij niet geweest, en over het natuurlijk zoontje, dat hij naliet, werd van stadswege JAN CORNELISZ SWANENBURCH, van Weesp, tot voogd aangesteld.

Nu ook het derde lid der commissie gestorven was, verflauwde de ijver voor de zaak van GALILEI. De laatste brief er over werd 21 April 1639 geschreven en men was niet tot een gunstig resultaat gekomen.

Over HORTENSIVS is zeer verschillend geoordeeld. GASSENDI, VOSSIUS en DE GROOT prijzen hem om het hardst, terwijl DESCARTES zeide: „Pour les Professeurs de l'Ecole, pas un m'en tend ma Géométrie: je dis ni GOLIUS, ni encore moins HORTENSIVS, qui n'en sait pas assez cela.” Al moet ons dit oordeel veel te hard voorkomen, dat DESCARTES een man niet eeren kon, die meende den horoscoop te kunnen trekken, kan ons niet raadselachtig zijn. Zoo had HORTENSIVS voorspeld, dat NICOLAAS HEINSIVS slechts korten tijd na hem zou leven. Doch ook als sterrewichelaar was hij niet gelukkig, want eerst 1681 stierf HEINSIVS.

Met de dichters MARTINUS PILIVS en JOHANNES BODECHERUS BANNINGIVS was hij bevriend, en ook zelf beoefende hij, zooals wij gezien hebben, de Latijnsche poëzie. Zoo vermeldt de laatste nog van hem een treurdicht op den dood van SCHICKARDUS,

en zoo komt er in den dichtbundel: „*Martini Pilii F. Cti, Septimontii, de Ambitione liber, et alia ejus poemata, collegit, et edidit Jacobus Pilius, Martini Nepos. Lugduni Batavorum. Ex Officinâ Wilhelmi Christiani, C1717CXXXIII*” (12°) een 14regelig Latijnsch versje van hem voor: *In novam editionem Poëmatum Doctissimi Viri D. Martini Pilii, Procurante Nepote, erudito Juvene D. Jacobo Pitio*”. — Nog is HORTENSIVS de uitgever van: „*Ephemerides motuum coelestium*”, van: „*Willelbt. Snellij doctrinar. triangularum canonica*” en van „*Philolaos*” welk laatste werk, door een Franschman vervaardigd, over de beweging der aarde handelt, en hem door HUGO DE GROOT gestuurd was.

Dit zijn de lotgevallen van den eersten Amsterdamschen hoogleeraar in de Mathematische wetenschappen, van een man, wien het, ondanks zijn genialiteit, niet gegeven was, met eere denzelfden leerstoel te vervullen, dien later een VAN SWINDEN tot Europeesche vermaardheid zou brengen.

